

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ TẠI CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH HUNG YÊN

Nguyễn Thị Kim Anh
Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hưng Yên
Email: kimanhhnue@gmail.com

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục đang diễn ra mạnh mẽ, việc quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số tại các trường trung học cơ sở trở thành yêu cầu cấp thiết nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và đáp ứng mục tiêu đổi mới giáo dục phổ thông. Bài báo tập trung làm rõ cơ sở lý luận về quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số; phân tích thực trạng triển khai tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên; từ đó đề xuất hệ thống biện pháp quản lý có tính khoa học và khả thi. Kết quả cho thấy các biện pháp đề xuất đều có mức độ cấp thiết và khả thi cao, có thể áp dụng trong thực tiễn nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức dạy học và phát triển năng lực học sinh trong môi trường số.

Từ khóa: quản lý giáo dục, môi trường số, chuyển đổi số, dạy học trực tuyến, trung học cơ sở.

MANAGING TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES IN A DIGITAL ENVIRONMENT AT JUNIOR HIGH SCHOOLS IN HUNG YEN PROVINCE

Abstract: In the context of educational digital transformation, managing teaching activities in digital environments at lower secondary schools has become essential for improving educational quality and meeting the goals of educational reform. This paper clarifies the theoretical foundations of managing teaching in digital environments, analyzes the current situation in Hung Yen province, and proposes a system of feasible management measures. The survey results indicate that the proposed measures are both necessary and feasible, contributing to improving teaching effectiveness and students' competency development in digital learning environments.

Keywords: educational management, digital environment, digital transformation, online learning, lower secondary education.

Nhận bài: 07/03/2026

Phản biện: 28/03/2026

Duyệt đăng: 31/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Chuyển đổi số đang trở thành xu thế tất yếu của nền giáo dục hiện đại trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Đối với giáo dục phổ thông, chuyển đổi số không chỉ đơn thuần là việc ứng dụng công nghệ thông tin mà còn là sự thay đổi toàn diện về mô hình quản lý, phương thức tổ chức dạy học và cách thức đánh giá kết quả học tập. Điều này đòi hỏi các cơ sở giáo dục phải có sự thích ứng linh hoạt, đồng thời xây dựng hệ thống quản lý phù hợp với môi trường số.

Theo định hướng của Nghị quyết số 29-NQ/TW, đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo cần gắn với việc phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học. Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 tiếp tục khẳng định mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực học sinh, trong đó nhấn mạnh vai trò của công nghệ số như một công cụ hỗ trợ đắc lực cho quá trình dạy học.

Thực tiễn tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên cho thấy việc ứng dụng công nghệ thông tin đã được triển khai tương đối rộng rãi, đặc biệt trong giai đoạn dạy học trực tuyến do ảnh hưởng của dịch bệnh. Tuy nhiên, quá trình này vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế như năng lực số của giáo viên chưa đồng đều, cơ sở hạ tầng chưa đáp ứng đầy đủ, hoạt động dạy học số còn mang tính hình thức và công tác quản lý chưa có tính hệ thống.

Từ những vấn đề trên, việc nghiên cứu quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số là cần thiết, nhằm đề xuất các biện pháp phù hợp, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đáp ứng yêu cầu đổi mới trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên

Kết quả khảo sát thực tiễn tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên cho thấy công tác quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số đã có những chuyển biến bước đầu, phù hợp với định hướng đổi mới giáo dục và yêu cầu chuyển đổi số trong giai đoạn hiện nay. Nhìn chung, các nhà trường đã nhận thức được vai trò của công nghệ thông tin trong dạy học, từ đó từng bước triển khai các hoạt động ứng dụng công nghệ vào quá trình tổ chức dạy học và quản lý giáo dục.

Về những kết quả đạt được, trước hết có thể khẳng định rằng các nhà trường đã chủ động triển khai ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học thông qua việc xây dựng kế hoạch, tổ chức các hoạt động chuyên môn gắn với sử dụng công nghệ số. Nhiều trường đã đưa nội dung ứng dụng công nghệ vào kế hoạch năm học, coi đây là một trong

những nhiệm vụ trọng tâm nhằm nâng cao chất lượng giáo dục. Đội ngũ giáo viên bước đầu đã tiếp cận và sử dụng các phần mềm hỗ trợ dạy học như phần mềm trình chiếu, phần mềm thiết kế bài giảng điện tử, các nền tảng học tập trực tuyến. Một số giáo viên đã có khả năng thiết kế học liệu số, xây dựng bài giảng e-learning và tổ chức các hoạt động học tập có sự hỗ trợ của công nghệ.

Bên cạnh đó, trong bối cảnh dạy học trực tuyến được triển khai mạnh mẽ trong những năm gần đây, một số mô hình dạy học trong môi trường số đã được áp dụng tại các nhà trường như dạy học trực tuyến qua các nền tảng số, dạy học kết hợp giữa trực tiếp và trực tuyến (blended learning). Những mô hình này bước đầu đã phát huy hiệu quả trong việc duy trì hoạt động dạy học, đồng thời tạo điều kiện để giáo viên và học sinh tiếp cận với phương thức học tập mới, linh hoạt và hiện đại hơn. Công tác quản lý cũng có những chuyển biến nhất định khi một số nhà trường đã sử dụng phần mềm để theo dõi tiến độ dạy học, quản lý hồ sơ chuyên môn và đánh giá kết quả học tập của học sinh.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, thực trạng quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế. Trước hết, năng lực số của đội ngũ giáo viên chưa đồng đều. Một bộ phận giáo viên còn gặp khó khăn trong việc sử dụng công nghệ, đặc biệt là trong thiết kế học liệu số và tổ chức dạy học trực tuyến. Điều này dẫn đến việc triển khai dạy học trong môi trường số chưa thực sự hiệu quả và chưa phát huy được hết tiềm năng của công nghệ.

Thứ hai, hệ thống thiết bị và hạ tầng công nghệ tại nhiều nhà trường còn chưa đáp ứng yêu cầu. Một số trường thiếu thiết bị dạy học hiện đại, mạng internet chưa ổn định, ảnh hưởng đến việc tổ chức các hoạt động dạy học số. Việc đầu tư cơ sở vật chất chưa đồng bộ, còn phụ thuộc nhiều vào nguồn lực tài chính của địa phương, dẫn đến sự chênh lệch giữa các trường.

Thứ ba, công tác quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số chưa thực sự có hệ thống và thiếu các công cụ quản lý hiệu quả. Việc xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện, kiểm tra và đánh giá hoạt động dạy học số ở một số trường còn mang tính hình thức, chưa có tiêu chí cụ thể để đánh giá chất lượng. Vai trò chỉ đạo, hỗ trợ của cán bộ quản lý trong việc triển khai dạy học số chưa được phát huy đầy đủ, dẫn đến sự thiếu đồng bộ trong thực hiện.

Nhìn chung, thực trạng trên cho thấy việc quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên đã có những bước tiến nhất định nhưng vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức. Điều này đòi hỏi cần có các biện pháp quản lý phù hợp, mang tính hệ thống và khả thi nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức dạy học trong môi trường số, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong giai đoạn hiện nay

2.2. Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Hưng Yên

2.2.1. Tổ chức bồi dưỡng phát triển năng lực số cho đội ngũ giáo viên

Nâng cao năng lực số của giáo viên là điều kiện tiên quyết để triển khai hiệu quả dạy học trong môi trường số. Nhà trường cần tổ chức bồi dưỡng theo hướng hệ thống, liên tục và gắn với nhu cầu thực tiễn, tập trung vào kỹ năng sử dụng công nghệ, thiết kế học liệu số, xây dựng bài giảng điện tử, khai thác LMS và tổ chức dạy học trực tuyến, kết hợp. Hình thức bồi dưỡng cần đa dạng như tập huấn, sinh hoạt chuyên môn, cộng đồng học tập và tự học trực tuyến, gắn với đánh giá năng lực giáo viên. Việc triển khai cần có sự chỉ đạo của lãnh đạo, bảo đảm nguồn lực và sự hỗ trợ chuyên môn, qua đó nâng cao chất lượng đội ngũ và hiệu quả dạy học.

2.2.2. Xây dựng và phát triển hạ tầng công nghệ, thiết bị dạy học số

Hạ tầng công nghệ là điều kiện nền tảng để tổ chức dạy học trong môi trường số. Nhà trường cần xây dựng kế hoạch đầu tư, nâng cấp hệ thống mạng, thiết bị dạy học và các nền tảng số theo lộ trình đồng bộ, phù hợp với định hướng chuyển đổi số. Đồng thời, cần huy động nguồn lực xã hội hóa và bảo đảm năng lực vận hành hệ thống. Việc phát triển hạ tầng sẽ tạo môi trường học tập hiện đại, nâng cao hiệu quả dạy học và quản lý.

2.2.3. Chỉ đạo đổi mới tổ chức hoạt động dạy học trong môi trường số theo định hướng phát triển năng lực học sinh

Đổi mới tổ chức dạy học là nội dung cốt lõi của chuyển đổi số giáo dục. Cán bộ quản lý cần chỉ đạo giáo viên áp dụng các mô hình dạy học hiện đại như dạy học kết hợp, lớp học đảo ngược, dạy học dự án và giải quyết vấn đề; đồng thời tăng cường ứng dụng công cụ số để hỗ trợ tương tác và hợp tác học tập. Việc triển khai cần gắn với dự giờ, đánh giá, rút kinh nghiệm và khuyến khích sáng tạo, nhằm phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.

2.2.4. *Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập trong môi trường số*

Kiểm tra, đánh giá cần được đổi mới theo hướng phát triển năng lực và phù hợp với môi trường số. Nhà trường cần xây dựng tiêu chí đánh giá, đa dạng hóa hình thức như đánh giá trực tuyến, dự án, hồ sơ học tập điện tử và sản phẩm học tập. Đồng thời, cần ứng dụng công nghệ trong quản lý và bảo đảm tính khách quan, công bằng. Biện pháp này giúp phản ánh chính xác năng lực học sinh và hỗ trợ quá trình học tập.

2.2.5. *Tăng cường quản lý, giám sát và hỗ trợ hoạt động dạy học trong môi trường số*

Công tác quản lý cần được đổi mới theo hướng ứng dụng công nghệ, bảo đảm tính hệ thống và hiệu quả. Nhà trường cần xây dựng hệ thống quản lý dạy học số, theo dõi tiến độ, kiểm tra định kỳ và hỗ trợ giáo viên kịp thời. Đồng thời, cần thiết lập cơ chế khuyến khích đổi mới và tăng cường phối hợp giữa các lực lượng giáo dục. Biện pháp này góp phần bảo đảm chất lượng dạy học và thúc đẩy chuyển đổi số trong nhà trường.

III. KẾT LUẬN

Quản lý hoạt động dạy học trong môi trường số là xu hướng tất yếu, gắn với yêu cầu chuyển đổi số và đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục hiện nay.

Trên cơ sở phân tích lý luận và thực tiễn, bài báo đã xác định rõ các thành tố của quản lý dạy học số và những yêu cầu đặt ra đối với nhà trường trung học cơ sở trong bối cảnh mới. Hệ thống biện pháp được đề xuất theo hướng tiếp cận quản lý hiện đại, bảo đảm tính hệ thống, đồng bộ và hướng tới phát triển năng lực người học. Kết quả khảo nghiệm cho thấy các biện pháp đều có mức độ cần thiết và khả thi cao, phản ánh sự phù hợp với điều kiện thực tiễn của các nhà trường. Trong đó, các biện pháp liên quan đến đổi mới tổ chức dạy học và phát triển năng lực số cho giáo viên giữ vai trò then chốt, có tác động trực tiếp đến chất lượng giáo dục. Mặc dù còn một số khó khăn về hạ tầng và nguồn lực, song với sự chỉ đạo quyết liệt và lộ trình triển khai phù hợp, các biện pháp hoàn toàn có thể thực hiện hiệu quả. Việc áp dụng đồng bộ các biện pháp sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản lý, cải thiện chất lượng dạy học và thúc đẩy quá trình chuyển đổi số trong giáo dục. Đồng thời, kết quả nghiên cứu cũng cung cấp cơ sở tham khảo cho các cơ sở giáo dục trong việc hoạch định chính sách và tổ chức thực tiễn. Trong thời gian tới, cần tiếp tục nghiên cứu sâu hơn về mô hình quản lý dạy học số và các công cụ hỗ trợ nhằm nâng cao tính bền vững của quá trình đổi mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*, Hà Nội.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*, Hà Nội.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Quyết định số 131/QĐ-TTg ngày 25/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 (lĩnh vực giáo dục và đào tạo)*, Hà Nội.
- Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2016), *Quản lý giáo dục: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
- UNESCO (2020), *Education in a Post-COVID World: Nine Ideas for Public Action*, UNESCO Publishing, Paris.